Kawiarnia naukowa

100. rocznica zatoniecia „Titanic'a"

Od 100. lat rozbudzał i rozbudza ciągle wyobraźnie milionów ludzi. Przez ten czas powstały tysiące teorii na temat przyczyn jego zatonięcia oraz tego co się z nim stało. Do tej pory nie jest znana dokłada liczba ofiar. W tym roku minął wiek od tamtej tragedii.

RMS Titanic był brytyjskim okrętem typu *Olympic*, który zatonął podczas swego dziewiczego rejsu w kwietniu 1912 r. pochłaniając tym samym tysiące ofiar. Wstępne projekty na budowę tego statku powstały już w 1907 r. Równocześnie miały powstać także dwa bliźniacze okręty *Olimpic* i *Gigantic* (*Britanic*).

Titanic miał być okrętem jedynym w swoim rodzaju, który znacznie przewyższy możliwości konkurencji. Ale jaka była naprawdę wielkość i wyjątkowość transatlantyku? Co tak naprawdę wydarzyło się podczas tragedii? Czy nad statkiem ciążyła klątwa mumii?

Tego i innych informacji będzie można dowiedzieć się podczas piątego spotkania z cyklu *Kawiarnia Naukowa*, które dobędzie się **25 lipca 2012 r.** o godz. **17.00** w Oddziale Wystaw Czasowych **„Dom Urbańczyka"** przy Al. Henryka 16 w Chrzanowie.

Serdecznie zapraszam!

Kamil Bogusz

Wakacje z kustoszem

„Wakacje z kustoszem" to akcja wycieczkowa dla wszystkich grup wiekowych, polegająca na tym, że w każdy czwartek, począwszy od **12 lipca** do **30 sierpnia**, starszy kustosz Muzeum Piotr Grzegorzek, czeka do godziny **16.00** w budynku Muzeum przy **ul. Mickiewicza 13**, a następnie udaje się w wybrane miejsce w terenie. Można mu potowarzyszyć, jeżeli tylko się chce.

Do udziału w tej akcji zapraszamy nie tylko zwiedzających indywidualnych, ale także całe rodziny. Dzięki tym cotygodniowym spacerom, będzie można poznać faunę, a także i florę naszego regionu.

Radzimy zarezerwować sobie czas, gdyż, **nierzadko wędrówki trwają do zmroku**. Warto wybrać się na nią chociaż raz!

Budynek główny Muzeum, fot. P. Grzegorzek

Ubezpieczenie we własnym zakresie. Uczestnicy wycieczek pokrywają wyłącznie koszty przejazdów. **Dzieci powinny być pod opieką dorosłych lub posiadać przy sobie zgodę rodziców na udział w wycieczce.**

KURIER MUZEALNY - egzemplarz bezpłatny.
Muzeum w Chrzanowie, im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, ul. Mickiewicza 13, 32-500 Chrzanów, fax (0 32) 623 51 73, tel. (0 32) 753 87 11, www.muzeum.chrzanow.pl, e-mail: muzeum@muzeum.chrzanow.pl
Projekt i skład: Kamil Bogusz. Teksty: Agnieszka Bąk, Kamil Bogusz, Anna Cieplińska, Henryk Czarnik, Piotr Grzegorzek.
Korekta: Anna Sadło-Ostafin, Henryk Czarnik.

Chrzanów, 11 VII 2012 R.

Muzeum w Chrzanowie
im. Ireny i Mieczysława Mazarakich
ul. Mickiewicza 13
32-500 Chrzanów,
tel./fax (0 32) 623 51 73,
tel. (0 32) 753 87 11
e-mail: muzeum@muzeum.chrzanow.pl

KURIER MUZEALNY

Nr 3

Wakacje z Muzeum

11 - 25.07.2012 r.

Warsztaty i lekcje...

... dla małych i dużych!

Oddajemy do rąk Czytelników już 3. numer naszego „Kuriera Muzealnego". Poświęcony on został w całości tegorocznej akcji: ***„Wakacje z Muzeum 2012"***.

Jest to propozycja edukacyjna dla dużych i małych, grup zorganizowanych i indywidualnych zwiedzających, których zapraszamy na warsztaty i lekcje muzealne.

Jest to dokładnie cykl warsztatów, lekcji muzealnych oraz zwiedzania wszystkich oddziałów Muzeum, a także Cmentarza Żydowskiego, poruszający zagadnienia od archeologii, poprzez przyrodę, historię miasta i regionu, z uwzględnieniem historii Żydów, związków bł. Jana Pawła II z ziemią chrzanowską. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych w wieku od 3 do 133 lat!

W każdych warsztatach i lekcjach może wziąć udział do 30 kolejnych zgłoszonych osób. Zainteresowanych udziałem prosimy o zgłaszanie chętnych uczestników w godzinach 7.00–15.00 pod nr telefonu: **32-623-51-73** lub **32-753-87-10**, pocztą elektroniczną na adres: muzeum@muzeum.chrzanow.pl lub osobiście w budynku przy ul. Mickiewicza 13 w Chrzanowie w godzinach pracy muzeum.

Cennik:

Promocyjny bilet wstępu – 3 zł od osoby za 1 ćwiczenia.

Wycieczki: uczestnicy pokrywają jedynie koszt przejazdów komunikacją publiczną. Trasa jest ustalana w dniu wycieczki, czas trwania max 4h

W ostatni dzień *„Wakacji z Muzeum"* zapraszamy na **podróż historyczną**, najsłynniejszym transatlantykiem świata (więcej na str. 4).

Serdecznie zapraszamy!

Kolekcjonerzy to ludzie szczęśliwi (z doświadczeń kolekcjonera)

Zapewne nie każdy uczestnik spotkania w przyszłości przeżyje „na własnej skórze" drogę od zbieractwa poprzez kolekcjonerstwo do znalezienia dla swych zbiorów miejsca w muzeum. Mam nadzieję, że wszyscy bez wyjątku przynajmniej rozpoczną taką drogę, zbierając to i owo lub zupełnie co innego. Jak mówi na rozmaitych spotkaniach z młodzieżą mój przyjaciel Andrzej Nowak (znakomity śląski filatelista): Nie jest najważniejsze, co się zbiera. Praktycznie wszystko lub prawie wszystko nadaje się do zbierania. Samo kolekcjonowanie jest jednocześnie przyjemnością i nauką, warte poświęcenia mu trochę czasu.

Zainteresowani będą mogli wziąć do rąk nawet tak cenne okazy, jak banknot z końca XIX wieku czy starszą jeszcze monetę, która ze względu na rozmiar i wagę mogła też służyć jako „broń ręczna". Oprócz numizmatyki z dziedzin „klasycznych" będzie można zobaczyć coś ekstra z filatelistyki czy przejrzeć wyjątkowy okaz filumenistyczny – liczący już ponad pół wieku „album" z etykietkami zapałczanymi. Będą także takie przykłady zbieractwa, jak – też ponad półwieczne – zeszyty z aktorami czy z piosenkami, albo znacznie młodsze zeszyty z piłkarzami czy zwierzętami.

Spotkanie będzie również okazją do przedstawienia przekazanej Muzeum w Chrzanowie kolekcji poświęconej Karolowi Wojtyle / Janowi Pawłowi II. Liczy ona ponad 35 tysięcy eksponatów w 200. najrozmaitszych „asortymentach".

Na pewno sporo uśmiechu wywołają także tendencyjnie dobrane informacje o tym, co to ludzie w Polsce zbierają. Przy okazji będzie można dowiedzieć się, że stanowisko króla polskich kolekcjonerów jest już obsadzone i może przechodzić z ojca na dzieci.

Autorem tytułu niniejszej lekcji „Kolekcjonerzy to ludzie szczęśliwi" jest... Johann Wolfgang Goethe – jeden z najwybitniejszych poetów w dziejach ludzkości. Z własnych doświadczeń podpowiem, co zbierać, aby to szczęście było większe.

Henryk Czarnik

Dokończenie artykułu na s. 2.

Warsztaty i lekcje... ... dla małych i dużych!

Dokończenie artykułu ze s. 1

Papierowe ZOO

To nie jest origami, to nie jest wycinanka! Zajęcia polegają na wycinaniu zwierzątek z odpadów kartonowych, nierzadko barwnych opakowań po produktach spożywczych, takich jak ryż, kasza, herbata, bombonierki. Tym sposobem utylizujemy pewne odpady, a zabawa staje się bardzo ekologiczna. Lekcje warsztatowe mogą być przeprowadzone także wśród starszej młodzieży, a nawet dorosłych w myśl zasady – *i ty będziesz kiedyś rodzicem*.

Piotr Grzegorzek

Malarstwo na szkle

W trakcie zajęć uczestnicy będą mogli zapoznać się z tematem szklanych obrazów, od witraży zaczynając, na malarstwie na szkle kończąc. Krótki wykład oparty będzie na prezentacji multimedialnej. Część praktyczna polegać będzie na wykonaniu obrazka na szkle. Dzieci będą miały za zadanie namalować obraz na przygotowanych wcześniej szybkach z konturami, bądź stworzą prace wg własnej inwencji (w zależności od wieku i możliwości manualnych dziecka).
Czas trwania: ok. 1,5 – 2 godz.

Uczestnicy proszeni są o przyniesienie ze sobą szybki (można wykorzystać szkło z antyramy fotograficznej) wymiar zbliżony do A4 (210 mm x 295 mm) bądź mniejszy.

Anna Cieplińska

Śladem muzealnego konserwatora

Zajęcia luźno nawiązują do pracy konserwatora dzieł sztuki. Poruszana będzie tematyka prac konserwatorskich, z jakimi mierzą się fachowcy, w oparciu o przykłady muzealne. W części praktycznej uczestników będzie czekało podwójne zadanie: rzeźbienie w plastelinie medalu oraz wykonanie odlewu gipsowego wykonanego przedmiotu. Ćwiczenie ma na celu rozbudzenie wyobraźni przestrzennej oraz sprawności manualnej dziecka. Czas trwania: ok. 2 godz.

Anna Cieplińska

Narodziny, życie, śmierć w obyczajowości żydowskiej

Prelekcja „Narodziny, życie, śmierć w obyczajowości żydowskiej" ma na celu przybliżenie słuchaczom poszczególnych etapów życia religijnego Żyda i związanych z nimi obrzędów, takich jak obrzezanie, bar micwa, ślub czy pogrzeb, będących swoistymi rytuałami przejścia pomiędzy poszczególnymi etapami życia. Prelekcja skierowana jest do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, czas trwania 1h.

Anna Sadło-Ostafin

Tradycyjny strój Żydów polskich

W ramach warsztatów „Tradycyjny strój Żydów polskich" uczestnicy będą mieli okazję zapoznać się z ewolucją ubioru żydowskiego na ziemiach polskich, z charakterystycznymi elementami stroju męskiego oraz stroju kobiecego oraz z elementami stroju modlitewnego. Będzie można także przymierzyć repliki charakterystycznych elementów ubioru męskiego i kobiecego z XIX w. Warsztaty skierowane są do młodzieży szkół gimnazjalnych, czas trwania 1h.

Anna Sadło-Ostafin

Cmentarz żydowski

Spotkanie na cmentarzu żydowskim w Chrzanowie to prelekcja na temat obyczajów pogrzebowych w tradycji żydowskiej na przykładzie kierkowa w Chrzanowie, połączona ze zwiedzaniem cmentarzaz przewodnikiem, w czasie którego zaprezentowanych zostanie uczestnikom kilka najważniejszych i najciekawszych miejsc na terenie nekropolii. Prelekcja skierowana jest do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, czas trwania ok. 2h, zapisy w Muzeum najpóźniej do 18.07., zbiórka pod Muzeum przy ul. Mickiewicza 13 o 10:15, mężczyźni proszeni są o zabranie nakrycia głowy.

Anna Sadło-Ostafin

Dziwne odciski na dokumentach

Warsztaty *„Dziwne odciski na dokumentach"* adresowane są głównie do dzieci szkół ze podstawowych, choć nie wyklucza się udziału starszej młodzieży lub dzieci przedszkolnych. Jest to spotkanie warsztatowe, podczas którego poznajemy historię pierwszych dokumentów związanych z Chrzanowem. Najważniejszym aspektem zajęć jest zapoznanie się z pieczęciami jakimi zostały opatrzone te dokumenty. Nieodłącznym tematem lekcji są postacie i inne elementy związane z historią Chrzanowa a przedstawiane na pieczęciach. Wśród nich jest postać św. Mikołaja, herb Ligęzów i obecny herb Miasta.

Agnieszka Bąk

Nie od razu Lipowiec zbudowano. Budowa zamku z piankoliny

Warsztaty historyczno-plastyczne "Nie od razu Lipowiec zbudowano. Budowa zamku z piankoliny" są skierowane dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Na nich dzieci poznają odpowiedź na pytania: Co to jest archeologia? Kim jest archeolog? Jak budowano zamki?

Uczestnicy podzieleni zostają na kilka grup i pracując na stanowiskach, wznoszą z piankoliny za pomocą specjalnych narzędzi "średniowieczne fortyfikacje". Każdy z uczestników otrzymuje pod koniec zajęć wykaligrafowany, średniowiecznym pismem „Certyfikat Młodego Budowniczego Zamku" ze specjalną suchą pieczęcią. Dzieci na tych zajęciach uczą się nie tylko zagadnień związanych z archeologią i historią, ale uczą się pracy w grupie oraz rozwijają kreatywne myślenie.

Kamil Bogusz

Co można odkryć w bibliotece muzealnej?

Biblioteki – czemu trudno się dziwić – kojarzą nam się z książkami, czasopismami, ewentualnie jeszcze jakimiś drukami. Także w tej podstawowej części zbiorów biblioteki muzealnej mamy się czym pochwalić. Będzie więc okazja zobaczenia książek m.in.: liczących kilkaset lat; wymagających sporej siły fizycznej od biorących ją do rąk; takich, które w ogóle nie powinny być wydane; stanowiących absolutny rarytas a będących żartem wydawniczym nieznanego sprawcy.

Ważną częścią tematyczną księgozbioru muzealnego są wydawnictwa dotyczące ziemi chrzanowskiej. Warto o niej wiedzieć i... korzystać z niej przygotowując o swej małej ojczyźnie jakieś zadanie domowe czy opracowanie konkursowe.

Przed trzema laty opublikowaliśmy zdjęcie „chrzanowskiej" okładki jednego z międzywojennych czasopism, znajdującego się w naszych zbiorach. Wywołało ono spory oddźwięk. W prezentacji pewnie i to czasopismo zostanie uwzględnione.

Od niepamiętnych czasów w bibliotekach, przynajmniej niektórych, gromadzono również rozmaite dzieła sztuki, wszelakie dokumenty i w ogóle różne kolekcje. W zbiorach bibliotecznych można też znaleźć: mapy, zdjęcia, kasety video, płyty analogowe, kasety audio, DVD...

W naszych zbiorach są także trzy kolekcje specjalne: Chrzanoviana Edward Śmiłka; Kolekcja papieska Henryka Czarnika; zbiory filatelistyczne Leona Wiechecia, poświęcone Janowi Pawłowi II. Niezwykłe rzeczy można w nich odkryć. Warto się o tym samemu przekonać, biorąc udział w spotkaniu. Zapraszam!

Henryk Czarnik

Harmonogram zajęć

Środa, 11 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Papierowe ZOO. Zajęcia plastyczne"**
Prowadzący: mgr Piotr Grzegorzek;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

Czwartek, 12 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Malarstwo na szkle. Zajęcia plastyczne"**.
Prowadzący: mgr Anna Cieplińska;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

16.00 - **"Wycieczki po okolicy Chrzanowa"**.
Prowadzący: mgr Piotr Grzegorzek.
(czyt. s. 4)

Piatek, 13 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Śladem muzealnego konserwatora. Zajęcia plastyczne z odlewnictwa"**.
Prowadzący: mgr Anna Cieplińska;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.
(zapisy)

Poniedziałek, 16 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Narodziny, życie, śmierć w obyczajowości żydowskiej"**.
Prowadzący: mgr Anna Sadło-Ostafin;
Prelekcja w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

Wtorek, 17 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Dziwne odciski na dokumentach"**.
Prowadzący: mgr Agnieszka Bąk;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

Środa, 18 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Porozmawiajmy o dawnym Chrzanowie"**.
Prowadzący: mgr Agnieszka Bąk;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

17.00 - **"Przyroda w Kałamarzu"**.
Prowadzący: mgr Piotr Grzegorzek;
Wykład odbędzie się w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

Czwartek, 19 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Cmentarz żydowski"**.
Prowadzący: mgr Anna Sadło Ostafin;
Zwiedzanie wraz z przewodnikiem cmentarza żydowskiego (zapisy).

16.00 - **"Wycieczki po okolicy Chrzanowa"**.
Prowadzący: mgr Piotr Grzegorzek.

Piatek, 20 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Nie od razu Lipowiec zbudowano. Budowa zamku z piankoliny"**.
Prowadzący: lic. Kamil Bogusz;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13.

Poniedziałek, 23 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Co można odkryć w bibliotece muzealnej?"**
Prowadzący: mgr Henryk Czarnik;
Lekcja odbędzie się w „Domu Urbańczyka", al. Henryka 16.

Wtorek, 24 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Tradycyjny strój Żydów Polskich"**.
Prowadzący: mgr Anna Sadło-Ostaifn;
Warsztaty w budynku Muzeum, ul. Mickiewicza 13

Środa, 25 lipca 2012 r.

10.30 – 12.00 **"Kolekcjonerzy to ludzie szczęśliwi (z doświadczeń kolekcjonera)"**.
Prowadzący: mgr Henryk Czarnik;
Zajęcia odbędą się w „Domu Urbańczyka", al. Henryka 16.

17.00 - *V spotkanie Kawiarni Naukowej*:
"100. rocznica zatonięcia „Titanica"
Prowadzący: lic. Kamil Bogusz;
Wykład odbędzie się w „Domu Urbańczyka", al. Henryka 16.
(czyt. s. 4)